

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2023. № 2.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2023.2.6>

УДК 351.72+351.863(477):005.2

I. Ф. Радіонова,

д. е. н., професор, Київський національний економічний університет

імені Вадима Гетьмана

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0941-2867>

Ю. Б. Мальковська,

аспірант, Київський національний економічний університет

імені Вадима Гетьмана

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6052-0639>

**ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ СТАБІЛЬНІСТЮ З
ОГЛЯДУ НА ЗВ'ЯЗОК МІЖ ПАРАМЕТРАМИ УПРАВЛІННЯ ТА
ЕКОНОМІЧНИМИ ПОКАЗНИКАМИ**

I. Radionova,

Doctor of Economic Sciences, Professor,

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

Y. Malkovska,

Postgraduate student,

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

**PUBLIC ADMINISTRATION OF ECONOMIC STABILITY IN VIEW OF
THE RELATIONSHIP BETWEEN GOVERNANCE PARAMETERS AND
ECONOMIC INDICATORS**

Стаття присвячена важливій проблемі публічного управління, а саме: обґрунтуванню управлінських рішень на основі оцінювання зв'язку між показниками національної економічної стабільності (безпеки) та параметрами публічного управління. За результатами оцінювання цього зв'язку автори зробили узагальнення щодо можливих напрямків вдосконалення системи публічного управління в царині економічної стабілізації (безпеки). В дослідженні використана інформація про рівні економічної безпеки української економіки, надані національними органами державної влади, та дані міжнародних організацій, які визначають світові індекси (рейтинги), щодо рівня публічного управління в Україні. Зокрема, в аналізі використані дані індекса економічної свободи (EFI), світові індикатори публічного врядування (WGI), глобальний індекс конкурентної спроможності (GCI), глобальний індекс інвестицій (GII) та індекс крижкості держави (FSI).

The article is devoted to an important problem of public administration, namely: the justification of management decisions based on the assessment of the connection between indicators of national economic stability (security) and parameters of public governance. The study used information on the levels of Ukrainian economic security, provided by national state authorities, and data from international organizations that determine world indices (ratings) regarding the level of public administration in Ukraine. In particular, the study uses data from the Economic Freedom Index (EFI), Worldwide Governance Indicators (WGI), Global Competitiveness Index (GCI), Global innovation index (GII) and Fragile States Index (FSI).

The authors provided the connection assessment between indicators of national economic stability (security) and parameters of public governance based on the two aspects: qualitative (or identification of parameters) and quantitative (or use of pairwise correlation matrices); and in terms of two paradigms, respectively, two theories of managing the national economy - the Government paradigm and the Governance paradigm. Referring to the content of the world indices (ratings) considered in this study, the authors make an assumption about the proximity of these indices (ratings) to the fundamental ideas of the two mentioned theories of managing the national economy and propose a ranking scheme.

Based on the results of the qualitative connection assessment and pairwise correlation matrices, the authors made generalizations about possible directions for

improving the public administration system in the area of economic stabilization (security). After the quantitative analysis, the authors chose only 4 parameters of public administration from three indices - GCI, GII, FSI, for further conclusions. The main focus of generalizations is on the need to change the concept of public administration, namely in terms of the government's attitude to the system of evaluating indicators of national economic stability (security) and the priority of improving the national methodology for evaluating national economic stability (security).

Ключові слова: *публічне управління економікою, економічна стабільність (безпека) національної економіки, економічні дисбаланси, міжнародні індекси (рейтинги) рівня публічного управління.*

Keywords: *public governance of the economy, economic stability (security) of the national economy, economic imbalances, international indices (ratings) of the level of public management.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Науковою проблемою цього дослідження є використання результатів оцінювання зв'язку між параметрами публічного управління, з однієї сторони, та показниками національної економічної стабільності (безпеки), - з іншої, в прийнятті управлінських рішень. Актуальність дослідження цієї проблеми зростає в період активної фази російсько-української війни через виникнення критичних економічних дисбалансів. Оцінювання того, які параметри системи публічного управління, у який спосіб та з якою силою впливали на показники національної економічної стабільності (безпеки), може сприяти обґрунтуванню адекватних рішень для майбутнього.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. До літературних джерел, які безпосередньо стосуються наукової проблеми цього дослідження, належать, по-перше ті, у яких досліджується зміст публічного регулювання економіки, його сучасні сенси та особливі підходи в аналізі. Йдеться, передусім, про дослідження природи державного регулювання економіки (Government) та

публічного управління в економіці (Governance). До таких джерел, зокрема, належать роботи [1], [2], [3], [4], [5].

Теоретичну основу цього дослідження формують роботи, які присвячені проблемі макроекономічних дисбалансів та інструментарію їх (дисбалансів) обмеження з метою досягнення вищого рівня макроекономічної стабільності та безпеки. До таких робіт, зокрема, належать [6], [7], [8], [9], [10], [11].

Автори спирались на власні дослідження, які присвячені публічному управлінню макрофінансовими дисбалансами та формуванню відповідного інституційного дизайну публічного управління. Йдеться про роботи [12], [13], [14].

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Ціллю статті є обґрунтування рішень з удосконалення системи публічного управління на основі оцінювання зв'язку між параметрами публічного управління та показниками національної економічної стабільності (безпеки).

При оцінюванні зв'язку, на думку авторів, необхідно розрізнити два його (оцінювання) аспекти: якісний та кількісний. *Якісний аспект* оцінювання пов'язаний з ідентифікацією параметрів публічного управління та показників національної економічної стабільності (безпеки). *Кількісний аспект* оцінювання передбачає застосування аналітичного інструментарію, який би забезпечував релевантні висновки щодо необхідних змін у системі публічного управління. Тому автори статті визначили в якості завдання *якісне* оцінювання сторін досліджуваного зв'язку та його *кількісне* оцінювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. При вирішенні наукової проблеми цього дослідження в частині реалізації *якісного аспекту оцінювання* враховано факт існування двох парадигм, відповідно, двох наративів й теорій управління національною економікою. Йдеться про парадигму Government та парадигму Governance. Автори дослідження виходять з того, що найбільш точним українським відповідником «Government» є поняття «державне управління економікою», натомість, відповідником «Governance» – «публічне врядування в економіці».

Попри історичну та змістову пов'язаність згаданих парадигм, вони ґрунтуються на відмінних (альтернативних) акцентах у підході до змісту публічного управління. Йдеться про те, що, за парадигмою «державного управління економікою», принципово важливим є отримані економічні результати від застосування конкретних інструментів впливу на економіку з боку органів державної влади. Натомість, за парадигмою «публічного врядування в економіці», акцентується увага на дотриманні процедур, узгоджених правил взаємодії, з боку державних та інших публічних органів влади, які, апіорі, забезпечуватимуть потрібні економічні результати.

Ідентифікація параметрів публічного управління може спиратися на фактологічну базу, створену міжнародними організаціями, які визначають інтегральні індекси й створюють світові рейтинги країн за досягнутим рівнем публічного управління. На наш погляд, кожна з існуючих методик, на основі яких визначаються світові індекси й рейтинги, в більшій чи меншій мірі віддзеркалює підходи згаданих парадигм - «державного регулювання економікою» («Government») та «публічного врядування в економіці» («Governance»). Маємо на увазі те, що набір параметрів для оцінювання, в одних випадках, в більшій мірі акцентує увагу на інструментах впливу органів державної влади, а в інших – на процедурах та правилах. Оперуючи фактажем міжнародних організацій щодо оцінювання рівня публічного управління в Україні, за методиками міжнародних індексів (рейтингів), можна аналізувати зв'язок, який є предметом цього дослідження. На основі такого аналізу доцільно робити управлінські висновки.

В дослідженні використана інформація про результати оцінювання рівня публічного управління в Україні, за декількома міжнародними методиками. В одному випадку, ми взяли до уваги всі параметри індексів оцінювання, які передбачені методикою. В іншому випадку, використали лише частину інформації. Для пояснення причин такої диференціації у використанні даних необхідно розглянути власне перелік параметрів, передбачений кожною з методик побудови індексів (рейтингів).

В цьому дослідженні використана інформація про оцінювання за такими міжнародними індексами (рейтингами):

- Індексом економічної свободи (Economic Freedom Index - **EFI**);
- Світовими індикаторами публічного врядування (Worldwide Governance Indicators - **WGI**);
- Індексом глобальної конкурентоспроможності (Global Competitiveness Index - **GCI**);
- Глобальним індексом інновацій (Global innovation index - **GII**);
- Індексом крихкості держави (Fragile States Index - **FSI**).

Перелік параметрів оцінювання, за згаданими міжнародними індексами (рейтингами), поданий в аналітичній таблиці 1.

Таблиця 1. Параметри (зміст) міжнародних індексів (рейтингів)

<i>Назва Індексу (рейтингу)</i>	<i>Перелік параметрів індексу (рейтингу)</i>
Індекс економічної свободи (EFI)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Захист прав власності (Property Rights) 2. Цілісність уряду (Government Integrity) 3. Ефективність судочинства (Judicial Effectiveness) 4. Податкове навантаження (Tax Burden) 5. Державні витрати (Government Spending) 6. Фіскальне здоров'я (Fiscal Health) 7. Свобода бізнесу (Business Freedom) 8. Свобода праці (Labore Freedom) 9. Свобода в монетарній сфері (Monetary Freedom) 10. Свобода торгівлі (Trade Freedom) 11. Свобода інвестицій (Investment Freedom) 12. Фінансова свобода (Financial Freedom)
Світові індикатори публічного врядування (WGI)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Право на голосування та підзвітність суспільству (Voice and Accountability) 2. Політична стабільність та відсутність насильства/тероризму (Political Stability and Absence of Violence/Terrorism) 3. Ефективність уряду (Government Effectiveness) 4. Якість нормативного регулювання (Regulatory Quality) 5. Верховенство права (Rule of Law) 6. Контроль за корупцією (Control of Corruption)

Індекс глобальної конкурентоспроможності (GCI)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Якість інститутів (Institutions) 2. Інфраструктура (Infrastructure) 3. Макроекономічне середовище (Macroeconomic environment) 4. Макроекономічна стабільність (Macroeconomic stability) 5. Здоров'я (Health) 6. Вміння (Skills) 7. Товарний ринок (Labor market) 8. Ринок праці (Labor market) 9. Фінансові системи (Finacial systems) 10. Розмір ринку (Market size) 11. Динамізм бізнесу (Business dynamism) 12. Здатність до інновацій (Innovation capability)
Глобальний індекс інновацій (GII)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Інституції (Institutions) 2. Людський капітал і дослідження (Human capital and research) 3. Інфраструктура (Infrastructure) 4. Розвинутість ринку (Market sophistication) 5. Розвинутість бізнесу (Business sophistication) 6. Результати використання знань та технологій (Knowledge and technology output) 7. Креативність або результати творчої діяльності (Creative outputs)
Індекс крихкості держави (FGI)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Апарат безпеки (Security Apparatus) 2. Розрізненість правлячих еліт (Fractionalized Elites) 3. Невдоволення мас та соціальна нерівність (Group Grievance) 4. Економічний спад (Economic Decline) 5. Економічна нерівність (Economic Inequality) 6. Рівень еміграції та плінність талантів (Human Flight and Brain Drain) 7. Легітимність держави (State Legitimacy) 8. Публічні послуги (Public Services) 9. Права людини (Human Rights) 10. Демографічний тиск (Demographic Pressures) 11. Біженці та внутрішньо переміщенні особи (Refugees and IDPs) 12. Зовнішнє втручання (External Intervention)

Джерело: сформовано на основі [15], [16], [17], [18], с. 49-56], [19]

Перелік параметрів, відповідно, зміст розглянутих міжнародних індексів (рейтингів) дає підстави для узагальнення щодо дотичності (наближеності) до фундаментальних ідей двох згаданих парадигм публічного управління – «державного управління економікою» та «публічного врядування в економіці». Цю наближеність, на наш погляд, можна ілюструвати у такий спосіб (рис.1)

Рис.1 Ранжування міжнародних індексів за критерієм дотичності до ідей двох парадигм публічного управління

Джерело: сформовано на основі [15], [16], [17], [18, с. 49-56], [19]

На рис.1 ілюстрована ідея, що, за переліком параметрів, найбільш наближеним до ідей парадигми «державного управління економікою» є індекс економічної свободи (EFI). Підставою для такого узагальнення стало, зокрема, те, що при його визначенні беруться до уваги, передусім, інструменти державного впливу на економіку, а саме: податкове навантаження, державні витрати, фіскальне здоров'я, захист прав власності, основні види економічних свобод – бізнесу, праці, торгівлі, грошей, інвестицій. Зрозуміло, що економічні свободи асоціюються з оптимізацією масштабів впливу держави у згаданих економічних сферах. Натомість, найбільш наближеним до ідей парадигми «публічного врядування в економіці», на наш погляд, є оцінювання за світовими індикаторами публічного врядування (WGI). Такий висновок ми робимо на підставі того, що параметри індексу WGI, передусім, дають можливість оцінити рівень дотримання правил та алгоритмів публічного управління. Це – реалізація права вільного вираження поглядів та підзвітність уряду, контроль за корупцією, політична стабільність та відсутність насильства, верховенство права.

Інші (крім EFI та WGI) індекси, які ілюстровані на рис.1, посідають проміжне місце. В цих інших індексах - глобальної конкурентоспроможності (GCI), глобальному індексі інновацій (GII), індексі крихкості держави (FSI) – поєднані параметри, більш-менш однаково, дотичні до обох парадигм. Вони (індекси) є менш гомогенними, за змістом, оскільки одночасно віддзеркалюють і інструменти державного регулювання, і алгоритми та правила публічного управління, а також охоплюють параметри економічних та неекономічних станів суспільства.

Віддаленість трьох індексів - GCI, GI, FSI - від крайніх точок осі: «державне управління економікою» - «публічне врядування в економіці», що ілюстрована у спосіб, поданий на рис.1, може бути предметом дискусії

В подальшому аналізі з усіх параметрів, що використовуються при побудові індексів GCI, GI, FSI, ми обрали лише ті, які, можуть тлумачитися як узагальнюючі показники рівня публічного управління. На наш погляд, у якості таких в структурі індексів GCI та GI може розглядатись параметр «Інституції» (Institutions)» або «Якість інституцій», а в структурі індексу FSI – «Публічні послуги (Public Services)» та «Легітимність держави (State Legitimacy)».

Показовим є те, що зміст, який вкладається в параметр «Інституції (Institutions)» в двох індексах - GCI та GI – не є тотожним. В індексі GCI параметр «Якість інститутів» охоплює: безпеку (протидію бізнес-злочинності, тероризму, надійність поліції), соціальний капітал, а також стимули та противаги в управлінні (прозорість формування бюджету, незалежність судів, можливість оскарження судових рішень, свободу преси). Натомість, в індексі GI параметр «Інституції (Institutions)» означає: політичне середовище (політичну стабільність і безпеку, ефективність уряду), нормативне середовище (регуляторні інструменти, верховенство права), бізнесове середовище (легкість ведення бізнесу та сплати податків).

Параметр «Публічні послуги (Public Services)» в індексі FSI виявляє якість публічних послуг в охороні здоров'я, освіті, енергопостачанні, транспорті, захисті від тероризму та насильства. При цьому зроблено акцент на розподілі цих суспільних благ між різними соціальними групами. Параметр «Легітимність держави (State Legitimacy)» враховує репрезентативність і відкритість уряду та характер його відносин з громадянами. Цей параметр віддзеркалює рівень довіри населення до державних інституцій і процесів, а також передбачає оцінювання наслідків, коли ця довіра відсутня. В ньому (параметрі) відображається відкритість уряду та відкритість правлячих еліт, прозорість, підзвітність політиків, або, навпаки, рівень їхньої корумпованості, а також здатність держави виконувати свої основні функції.

Якісний аспект показників національної економічної стабільності, які складають другу сторону досліджуваного нами зв'язку, може спиратись на чинну в Україні методику інтегрального оцінювання національної економічної безпеки та її складників (субіндексів) [26]. Це твердження базується на таких міркуваннях:

- економічна безпека безпосередньо асоціюється з динамічною рівновагою та цілісністю національної економіки. Адже економічна безпека досягається там і тоді, де й коли відсутні критичні й загрозові для існування економіки дисбаланси, тобто, досягається загальна економічна рівновага та цілісність. Тому показники економічної безпеки та економічної стабільності є, якщо не тотожними, то дуже близькими за змістом;
- перелік показників економічної безпеки має змінюватись під впливом нових тенденцій в технічній, соціальній, управлінській тощо сферах. Про це свідчить як досвід розвинених країн ЄС, так і досвід України. Через ці перманентні зміни, щодо будь-якої системи показників можна віднайти обгрунтовані зауваження. Попри об'єктивність зауважень, дослідження на основі, хоча й не ідеальних, але наявних показників, - це краще, ніж відсутність досліджень.

В аналізі зв'язку, який є предметом нашого аналізу, використані офіційні дані українських органів державної влади про інтегральний індекс національної економічної безпеки та його субіндекси (складники) [20]. Ці субіндекси стосуються дев'ятох сфер, а саме: промислової, демографічної, енергетичної, зовнішньоекономічної, інвестиційно-інноваційної, макроекономічної, продовольчої, соціальної та фінансової сфер. Іншою стороною досліджуваного зв'язку, як уже зазначалось, стали дані про кількісні значення тих параметрів, які складають зміст оцінювання за п'ятьма міжнародними індексами (рейтингами) - EFI, WGI, GCI, GII, FSI. Динамічні ряди даних, на основі яких здійснено оцінювання, охоплюють період 2010 – 2021 рр.

Результати *кількісного оцінювання* зв'язку з використанням матриць парних кореляцій презентовані в таблицях 2, 3, 4. По вертикалі таблиць позначені: інтегральний індекс безпеки та субіндекси національної економічної

безпеки України, по горизонталі – параметри публічного управління, за різними міжнародними індексами (рейтингами). Узагальнюючи результати оцінювання зв'язку, ми виходили з того, що показники парної кореляції на рівні 0,6 та на будь-якому іншому вищому рівні, що наближається до 1, свідчать про суттєвий (помітний) зв'язок.

Використовуючи інструментарій оцінювання на основі матриць парних кореляцій, ми усвідомлюємо те, що таке оцінювання є необхідним, але лише початковим етапом. У подальшому таке оцінювання мало б бути поглиблене, що передбачає використання більш складного інструментарію аналізу.

Аналіз результатів, презентованих у таблиці 2, дає підстави для таких узагальнень:

- існував помітний (такий, що перевищує значення парної кореляції на рівні 0,6) зв'язок з *інтегральним* показником економічної безпеки лише трьох параметрів публічного управління, а саме: «захисту права власності», «свободи монетарної сфери» та «свободи інвестицій»;
- лише три з дев'ятох сфер економічної безпеки демонстрували найбільший (за кількістю впливових параметрів) зв'язок з параметрами публічного управління. Це - *міжнародна економічна безпека* (зв'язок 9-х з 12-х параметрів), *безпека фондового ринку* (зв'язок 6-х параметрів); *демографічна безпека* (зв'язок 5-х параметрів);
- найслабший зв'язок з параметрами публічного управління мали такі сфери: соціальна безпека та фінансова безпека (зв'язок з жодним з параметрів публічного управління не був суттєвим) та макроекономічна безпека (лише зв'язок з одним параметром - «фіскальним здоров'ям» - виявився суттєвим);
- контрверсійними і тому такими, що потребують спеціального пояснення та поглибленого аналізу, виглядає обернений зв'язок між безпекою фондового ринку та майже всіма параметрами індексу. Адже обернений зв'язок означає, що покращення параметрів індексу EFI, відповідно, вища якість публічного управління, пов'язані з погіршенням безпеки фондового ринку.

**Таблиця 2. Зв'язок між параметрами індексу економічної свободи (EFI)
для України та показниками національної економічної безпеки**

	Загальне значення	Захист права власності	Цілісність уряду	Ефективність судових інститутів	Податкове навантаження	Державні витрати	Фіскальне здоров'я	Свобода бізнесу	Свобода праці	Свобода монетарної сфери	Свобода торгівлі	Свобода інвестицій	Фінансова свобода
Інтегральний індекс	0,40	0,64	0,42	-0,32	0,28	0,50	-0,04	0,28	-0,20	-0,70	-0,50	0,68	0,33
Промислова безпека	0,36	0,54	0,37	-0,96	0,25	0,47	-0,80	0,53	-0,27	-0,72	-0,30	0,57	0,35
Демографічна безпека	-0,71	-0,62	-0,71	-0,35	-0,60	-0,58	-0,57	-0,73	0,31	0,23	0,53	-0,65	-0,19
Енергетична безпека	0,57	0,42	0,57	-0,45	0,44	0,41	-0,67	0,83	-0,49	-0,22	-0,20	0,51	0,26
Міжнародна економічна безпека	0,87	0,75	0,90	0,95	0,76	0,83	0,88	0,62	-0,27	-0,32	-0,62	0,77	0,04
Інвестиційно-інноваційна безпека	-0,48	-0,39	-0,38	0,74	-0,26	-0,53	0,64	-0,74	0,34	0,29	0,23	-0,45	-0,16
Макроекономічна безпека	0,25	0,50	0,25	0,49	0,14	0,39	0,65	-0,07	-0,07	-0,51	-0,52	0,50	0,05
Безпека фондового ринку	-0,63	-0,65	-0,71	-0,97	-0,64	-0,54	-0,90	-0,19	0,11	0,21	0,58	-0,62	0,00
Соціальна безпека	0,04	0,32	0,07	0,15	-0,12	0,02	-0,01	-0,20	-0,02	-0,24	-0,19	0,24	0,01
Фінансова безпека	-0,18	0,11	-0,26	-0,11	-0,13	-0,09	0,06	-0,48	0,30	-0,13	-0,10	0,06	0,20

Джерело: сформовано на основі [20], [21]

Таблиця 3. Зв'язок між параметрами індикаторів публічного врядування (WGI) для України та показниками національної економічної безпеки

	Свобода вираження поглядів та підзвітність	Політична стабільність та відсутність насильства/тероризму	Ефективність уряду	Якість нормативного регулювання	Верховенство права	Контроль за корупцією
Інтегральний індекс	0,38	-0,05	0,01	0,66	0,45	0,59
Промислова безпека	0,53	-0,37	0,22	0,72	0,28	0,71
Демографічна безпека	-0,40	0,68	-0,85	-0,73	-0,40	-0,61
Енергетична безпека	0,59	-0,89	0,71	0,69	0,13	0,71
Міжнародна економічна безпека	0,86	-0,46	0,44	0,84	0,48	0,88
Інвестиційно-інноваційна безпека	-0,65	0,74	-0,59	-0,61	-0,04	-0,72
Макроекономічна безпека	0,24	0,38	-0,27	0,35	0,51	0,35
Безпека фондового ринку	-0,29	0,12	-0,18	-0,57	-0,51	-0,41
Соціальна безпека	-0,28	0,35	0,05	0,01	0,54	-0,15
Фінансова безпека	-0,60	0,57	-0,37	-0,21	0,15	-0,43

Джерело: сформовано на основі [19], [22]

Результати, презентовані у таблиці 3, дають підстави для таких узагальнень:

- існував суттєвий зв'язок з параметрами публічного управління, презентованими в методиці WGI, лише таких сфер національної економічної безпеки, як: демографічна, енергетична, інвестиційно-інноваційна (зв'язок з 4-ма з 6-х параметрів) та міжнародна економічна безпека (зв'язок з 3-ма з 6-х параметрів); макроекономічна,

фондового ринку та соціальна безпеки не мали помітного зв'язку з параметрами публічного управління;

- лише два параметри публічного управління були суттєво пов'язані з більшістю сфер національної економічної безпеки. Це – «якість нормативного регулювання» (зв'язок з інтегральним індексом безпеки, загалом, та з 5-ма його складниками), «контроль за корупцією» (зв'язок з 5-ма складниками);
- виявлено контроверсійний за змістом (характером залежності) зв'язок параметрів публічного управління з деякими показниками безпеки. Зокрема, *зменшення* політичної стабільності асоціюється з *покращанням* енергетичної безпеки. Аналогічно, *погіршення* якості нормативного регулювання та контролю за корупцією асоціюється зі *зростанням* інвестиційно-інноваційної безпеки.

Аналіз результатів, поданих у таблиці 4, яка презентує лише деякі параметри публічного управління з трьох індексів – GCI, GII, FSI, дає підстави для таких узагальнень:

- параметр «інституції» в сенсі, який вкладається в нього, за індексом GCI, був суттєво пов'язаним лише з *демографічною* безпекою. Причому, цей суттєвий зв'язок є суперечливим, з огляду на те, що він є оберненим. Відтак, *погіршення* інституцій асоціюється з *покращанням* демографічної безпеки. Натомість, параметр «інституції», за індексом GII, помітно й прямо пов'язаний лише з міжнародною економічною безпекою;
- параметр «публічні послуги», за індексом FSI, не мав суттєвого зв'язку з жодною зі сфер національної економічної безпеки. Натомість параметр «легітимність держави», за цим же індексом, був пов'язаним лише з безпекою фондового ринку. Причому, цей зв'язок є контроверсійним і тому складним для пояснення. Адже, за правилом побудови індексу FSI, прямиий характер зв'язку означає те, що зростання легітимності держави *погіршувало* безпеку фондового ринку;
- ні інтегральний індекс економічної безпеки, ні такі його складники, як промислова, енергетична, інвестиційно-інноваційна, макроекономічна,

соціальна та фінансова безпеки, не були суттєво пов'язані з відібраними нами параметрами індексів GCI, GII, FSI.

Таблиця 4. Зв'язок між параметрами індикаторів GCI, GII та FSI для України та показниками національної економічної безпеки

	Індекс GCI (параметр Інституції)	Індекс GII (параметр Інституції)	Індекс FSI (параметр Публічні послуги)	Індекс FSI (параметр Легітимність держави)
Інтегральний індекс	0,08	0,14	0,20	-0,34
Промислова безпека	0,35	0,08	0,13	0,01
Демографічна безпека	-0,64	-0,25	0,01	0,03
Енергетична безпека	0,42	0,34	0,03	0,27
Міжнародна економічна безпека	-0,02	0,76	0,52	-0,49
Інвестиційно- інноваційна безпека	-0,14	-0,44	0,00	-0,20
Макроекономічна безпека	-0,21	0,11	0,28	-0,59
Безпека фондового ринку	0,21	-0,57	-0,29	0,63
Соціальна безпека	0,24	-0,40	-0,25	-0,30
Фінансова безпека	-0,23	-0,32	-0,06	-0,37

Джерело: сформовано на основі [19], [23], [24], [25]

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.
Оцінювання зв'язку між показниками національної економічної стабільності (безпеки) та параметрами української системи публічного управління, за п'ятьма міжнародними індексами (рейтингами), дає підстави для таких узагальнень.

Роль окремих параметрів публічного управління у формуванні економічної стабільності (безпеки) виявилась кардинально відмінною. Це підтверджується такими встановленими фактами:

- по-перше, суттєвим та неkontroversійним, за змістом, виявився зв'язок параметрів публічного управління лише з показниками стабільності (безпеки) *демографічної сфери* та сфери *міжнародних економічних відносин*. Натомість, стосовно *макроекономічної, фінансової, соціальної* сфери такий суттєвий та неkontroversійний зв'язок не спостерігався;
- по-друге, суттєві зв'язки з показниками стабільності (безпеки) були властиві лише таким параметрам публічного управління, як *«фіскальне регулювання»*, *«свобода бізнесу»*, *«якість нормативного регулювання»*, *«контроль за корупцією»*. Натомість, такі параметри публічного управління, як *«свобода праці»*, *«фінансова свобода»*, *«публічні послуги»* не були суттєво пов'язаними з показниками економічної стабільності (безпеки).

В якості доцільних напрямків змін системи публічного управління національною економічною стабільністю (безпекою) можуть розглядатись:

- визнання пріоритетності вдосконалення національної методики оцінювання стабільності (безпеки) щодо тих сфер, показники яких виявились несуттєво пов'язаними з параметрами публічного управління або ж встановлено контroversійний характер цього зв'язку;
- здійснення наукової експертизи параметрів публічного управління, які репрезентовані в міжнародних індексах (рейтингах), на предмет їх застосування для оцінювання української економіки та відбір на основі цієї експертизи тих параметрів, які мали б стати обов'язковими для обґрунтування управлінських рішень органів державної влади;
- зміна концепції публічного управління в частині ставлення уряду до системи оцінювання показників економічної стабільності (безпеки), що мало б втілитися в перманентному вдосконаленні методики оцінювання рівня стабільності (безпеки), в вільному доступі до результатів офіційного оцінювання зв'язків цих показників з параметрами публічного управління, в

унормуванні та легітимізації алгоритмів реагування органів публічної влади на отримані результати оцінювання.

Література

1. Rhodes R. A. W. The New Governance: Governing without Government. *Political Studies*. 1996. No 44(4). p. 652–667. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/epdf/10.1111/j.1467-9248.1996.tb01747.x> (дата звернення: 15.12.2022).
2. Kohler-Koch B., Rittberger B. The Governance Turn in EU Studies. *Journal of Common Market Studies*. 2006. No 44. P. 27-49. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1468-5965.2006.00642.x> (дата звернення: 20.12.2022).
3. Ungsachaval T. Mainstreaming moments in governance theories: Some observations. *Public Affairs and Policy*. 2017. No 2 (3). P. 23-55. URL: https://www.academia.edu/download/54757539/Mainstreaming_Moments_in_Governance_Theories- Some_Observations.pdf (дата звернення: 20.12.2022).
4. Lee M. Conceptualizing the new governance: a new institution of social coordination. *The Institutional analysis and development: mini-conference*, Indiana University, Bloomington, USA, May 3rd, 2005. URL: https://www.researchgate.net/publication/265745803_Conceptualizing_the_New_Governance_A_New_Institution_of_Social_Coordination (дата звернення: 20.12.2022).
5. Saxena K.B.Ch. Towards excellence in e-governance. *International Journal of Public Sector Management*. 2005. No 18(6). P. 498-513. URL: https://www.researchgate.net/publication/235271643_Towards_excellence_in_e-governance (дата звернення: 22.12.2022).
6. Lane Ph. R. Macro-financial stability under EMU. *Working Papers, European Systemic Risk Board*. 2016. No 1. p. 33. URL: <https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/wp/esrbwp1.en.pdf> (дата звернення: 27.12.2022).
7. Dewachter H., Iania L., Lemke W., Lyrio M. A macro-financial analysis of the corporate bond market. *Working Papers, European Central Bank (ECB)*. 2018. No.

2214. p. 32. URL: <https://www.ssrn.com/abstract=3299971> (дата звернення: 27.12.2022).
8. Benigno G., Chen H., Otrok Ch., Rebucci A., Young E. Optimal Policy for Macro-Financial Stability. *Working Papers from Federal Reserve Bank of St. Louis Publications*. 2012. No 2012-041. p. 48. URL: <http://research.stlouisfed.org/wp/2012/2012-041.pdf> (дата звернення: 15.11.2022).
9. Regulation on enforcement measures to correct excessive macroeconomic imbalances in the euro area: Regulation (EU) No 1174/2011 of the European Parliament and of the Council of 16 November 2011. *Official Journal of the European Union*. 2011. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32011R1174> (дата звернення: 25.11.2022).
10. Regulation on the prevention and correction of macroeconomic imbalances: Regulation (EU) No 1176/2011 of the European Parliament and of the Council of 16 November 2011. *Official Journal of the European Union*. 2011. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=celex%3A32011R1176> (дата звернення: 25.11.2022).
11. The Index of Economic Freedom Methodology. *Report of the Heritage Foundation*. 2019. P. 457-472. URL: <https://www.heritage.org/index/pdf/2019/book/methodology.pdf> (дата звернення: 25.12.2022).
12. Radionova I., Malkovska Y. Applied aspects of the concept of macrofinancial imbalances management. *Public Administration and Law Review*. 2022. № 2(10). P. 4-14. DOI: <https://doi.org/10.36690/2674-5216-2022-2-4>
13. Radionova I., Malkovska Y. Institutional design of macro-financial security for the national economy stabilization. *The economics of uncertainty: content, evaluation, and regulation: collective monograph* /edited by Iryna Radionova. Tallinn: Scientific Center of Innovative Researches OU, 2022. P. 42-61. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/monografiji/radionova_0012.pdf (дата звернення: 25.12.2022).
14. Radionova I., Malkovska Y. Application of design-thinking principles in public economic administration. *Relationship between public administration and business entities management: 2nd International Conference*, Scientific Center of Innovative Researches OU, Tallinn, Estonia, November 12, 2022. P. 38-41. URL:

- <https://conf.scnchub.com/index.php/RPABM/RPABM-2022/paper/view/436> (дата звернення: 25.12.2022).
15. Dialga I., Vall'ee T. The Index of Economic Freedom: Methodological matters. *Working Papers from Laboratoire d'Economie et de Management Nantes-Atlantique Université de Nantes*. 2015. p. 36. URL: https://www.researchgate.net/publication/280596086_The_Index_of_Economic_Freedom_Methodological_matters (дата звернення: 04.01.2023).
 16. Kaufmann D., Kraay A., Mastruzzi M. The Worldwide Governance Indicators: Methodology and Analytical Issues. *Policy Research working papers, World Bank*. 2010. No WPS 5430. p. 29. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/3913/WPS5430.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 04.01.2023).
 17. Olczyk M., Kuc-Czarnecka M., Saltelli A. Changes in the Global Competitiveness Index 4.0 Methodology: The Improved Approach of Competitiveness Benchmarking. *Journal of Competitiveness*. 2022. No 14(1). P. 118–135. DOI: <https://doi.org/10.7441/joc.2022.01.07>
 18. Dutta S., Lanvin B., Wunsch-Vincent S. The Global Innovation Index 2016: Winning with Global Innovation. *Report of Cornell University, INSEAD, and the World Intellectual Property Organization*. 2016. p. 423. URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2016.pdf (дата звернення: 15.11.2022).
 19. The Fragile States Index Methodology and Cast Framework. *The Fund for Peace Report, Washington, USA*. 2017. p. 16. URL: <https://fragilestatesindex.org/wp-content/uploads/2017/05/FSI-Methodology.pdf> (дата звернення: 15.11.2022).
 20. Листи Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України про надання інформації щодо інтегрального індексу економічної безпеки на запити про публічну інформацію від 03.10.2021 № 3032-05/48176-09 та від 29.04.2022 № 3032-06/19546-09
 21. Index of Economic Freedom. URL: <https://indexdotnet.azurewebsites.net/index/explore?view=by-region-country-year&countryids=172®ionids=&yearids=> (дата звернення: 15.01.2023)

22. Worldwide Governance Indicators.
URL:<http://info.worldbank.org/governance/wgi/Home/Reports> (дата звернення: 10.01.2023)
23. The Global Competitiveness Reports. URL:<https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2020/> (дата звернення: 10.01.2023)
24. Global Innovation Index. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/Home> (дата звернення: 10.01.2023)
25. Fragile States Index. URL: <https://fragilestatesindex.org/excel/> (дата звернення: 10.01.2023)
26. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: Затверджено Наказом Міністерства економічного розвитку та торгівлі України від 29.10.2013 р. № 1277. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text> (дата звернення: 10.11.2022).

References

1. Rhodes, R. A. W. (1996), “The New Governance: Governing without Government”, *Political Studies*, vol. 44(4), p. 652–667, available at: <https://journals.sagepub.com/doi/epdf/10.1111/j.1467-9248.1996.tb01747.x> (Accessed 15 December 2022).
2. Kohler-Koch, B. Rittberger, B. (2006), “The Governance Turn in EU Studies”, *Journal of Common Market Studies*, vol. 44, P. 27-49, available at: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1468-5965.2006.00642.x> (Accessed 20 December 2022).
3. Ungsuchaval, T. (2017), “Mainstreaming moments in governance theories: Some observations”, *Public Affairs and Policy*, vol. 2 (3), P. 23-55, available at: https://www.academia.edu/download/54757539/Mainstreaming_Moments_in_Governance_Theories- Some_Observations.pdf (Accessed 20 December 2022).
4. Lee, M. (2005), “Conceptualizing the new governance: a new institution of social coordination”, *The Institutional analysis and development: mini-conference*, Indiana University, Bloomington, USA, May 3rd, 2005, available at: https://www.researchgate.net/publication/265745803_Conceptualizing_the_New_Governance_A_New_Institution_of_Social_Coordination (Accessed 20 December 2022)

5. Saxena, K.B.Ch. (2005), "Towards excellence in e-governance", *International Journal of Public Sector Management*, vol. 18(6), P. 498-513, available at: https://www.researchgate.net/publication/235271643_Towards_excellence_in_e-governance (Accessed 22 December 2022)
6. Lane, Ph. R. (2016), "Macro-financial stability under EMU", *Working Papers, European Systemic Risk Board*, 2016. vol. 1, p. 33, available at: <https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/wp/esrbwp1.en.pdf> (Accessed 27 December 2022)
7. Dewachter, H. Iania, L. Lemke, W. Lyrio, M. (2018), "A macro-financial analysis of the corporate bond market", *Working Papers, European Central Bank (ECB)*, vol. 2214, p. 32, available at: <https://www.ssrn.com/abstract=3299971> (Accessed 27 December 2022)
8. Benigno, G. Chen, H. Otrok, Ch. Rebucci, A. and Young, E. (2012), "Optimal Policy for Macro-Financial Stability", *Working Papers from Federal Reserve Bank of St. Louis Publications*, vol. 2012-041, p. 48, available at: <http://research.stlouisfed.org/wp/2012/2012-041.pdf> (Accessed 15 November 2022)
9. Official Journal of the European Union (2011), "Regulation No 1174/2011 on enforcement measures to correct excessive macroeconomic imbalances in the euro area", available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32011R1174> (Accessed 25 November 2022)
10. Official Journal of the European Union (2011), "Regulation No 1176/2011 on the prevention and correction of macroeconomic imbalances", available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=celex%3A32011R1176> (Accessed 25 November 2022)
11. Report of the Heritage Foundation (2019), "The Index of Economic Freedom Methodology", P. 457-472, available at: <https://www.heritage.org/index/pdf/2019/book/methodology.pdf> (Accessed 25 December 2022)
12. Radionova, I. and Malkovska, Y. (2022), "Applied aspects of the concept of macrofinancial imbalances management", *Public Administration and Law Review*, vol. 2(10), P. 4-14, DOI: <https://doi.org/10.36690/2674-5216-2022-2-4>
13. Radionova, I. and Malkovska, Y. (2022), "Institutional design of macro-financial security for the national economy stabilization", *The economics of uncertainty:*

content, evaluation, and regulation: collective monograph /edited by Iryna Radionova, Tallinn: Scientific Center of Innovative Researches OU, P. 42-61, available at:

https://library.krok.edu.ua/media/library/category/monografiji/radionova_0012.pdf

(Accessed 25 December 2022)

14. Radionova, I. and Malkovska, Y. (2022), “Application of design-thinking principles in public economic administration”, *Relationship between public administration and business entities management: 2nd International Conference*, Scientific Center of Innovative Researches OU, Tallinn, Estonia, November 12, 2022, P. 38-41, available at: <https://conf.scnchub.com/index.php/RPABM/RPABM-2022/paper/view/436> (Accessed 25 December 2022)

15. Dialga, I. and Vall´ee, T. (2015), “The Index of Economic Freedom: Methodological matters”, *Working Papers from Laboratoire d’Economie et de Management Nantes-Atlantique Université de Nantes*, p. 36, available at: https://www.researchgate.net/publication/280596086_The_Index_of_Economic_Freedom_Methodological_matters (Accessed 4 January 2023)

16. Kaufmann, D. Kraay, A. and Mastruzzi, M. (2010), “The Worldwide Governance Indicators: Methodology and Analytical Issues”, *Policy Research working papers, World Bank*, vol. WPS 5430, p. 29, available at: <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/3913/WPS5430.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accessed 4 January 2023)

17. Olczyk, M. Kuc-Czarnecka, M. and Saltelli, A. (2022), “Changes in the Global Competitiveness Index 4.0 Methodology: The Improved Approach of Competitiveness Benchmarking”, *Journal of Competitiveness*, vol. 14(1), P. 118–135, DOI: <https://doi.org/10.7441/joc.2022.01.07>

18. Dutta, S. Lanvin, B. and Wunsch-Vincent, S. (2016), “The Global Innovation Index 2016: Winning with Global Innovation”, *Report of Cornell University, INSEAD, and the World Intellectual Property Organization*, p. 423, available at: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2016.pdf (Accessed 15 November 2022)

19. The Fund for Peace Report (2017), “The Fragile States Index Methodology and Cast Framework”, Washington, USA, p. 16, available at: <https://fragilestatesindex.org/wp-content/uploads/2017/05/FSI-Methodology.pdf> (Accessed 15 November 2022)

20. Ministry of Economy of Ukraine (2021-2022), Letters-answers to requests for public information on the dynamics of the integrated index of economic security of Ukraine and weighted average subindexes of economic security for 2010 - half of 2021 dated 03.10.2021 No. 3032-05/48176-09 and 29.04.2022 No. 3032-06/19546-09
21. Index of Economic Freedom (2021), available at: <https://indexdotnet.azurewebsites.net/index/explore?view=by-region-country-year&countryids=172®ionids=&yearids=> (Accessed 15 January 2023)
22. Worldwide Governance Indicators (2021), available at: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/Home/Reports> (Accessed 10 January 2023)
23. The Global Competitiveness Reports (2020), available at: <https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2020/> (Accessed 10 January 2023)
24. Global Innovation Index (2021), available at: <https://www.globalinnovationindex.org/Home> (Accessed 10 January 2023)
25. Fragile States Index (2021), available at: <https://fragilestatesindex.org/excel/> (Accessed 10 January 2023)
26. Ministry of Economic Development of Ukraine (2013), Order “Methodical recommendations for calculating the level of economic security of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text> (Accessed 10 November 2022)

Стаття надійшла до редакції 01.02.2023 р.